

СИЛАБУС

«Інтеграційні процеси в сучасних міжнародних відносинах»

(назва навчальної дисципліни)

Викладач

Марченко Іван Сергійович

к.е.н.

е-пошта: ismarchenko@karazin.ua

телефон: 0669079968

часи роботи: _____

Академічний період

I семестр 2020/21 н.р.

Академічні години

дні тижня

час проведення за розкладом

Місце проведення

аудиторія, адреса

Навчальне навантаження

3 кредитів ЄКТС, 90 годин

Пререквізити: Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння кредитів з історії міжнародних відносин, основ економічної теорії, зовнішньої політики України, країнознавства, теорії міжнародних відносин, сучасного світу і проблем глобалізації, міжнародних відносин та світової політики тощо.

Постреквізити: Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні дисциплін «Сучасні тенденції світових міжнародних відносин», «Політика-економічне співробітництво країн ЄС», «Основи геополітики та геостратегії» та інших навчальних дисциплін за вибором здобувача вищої освіти.

Призначення навчальної дисципліни:

Вибіркова дисципліна «Інтеграційні процеси в сучасних міжнародних відносинах» посідає важливе місце у системі підготовки бакалаврів за спеціальністю «Міжнародні відносини», бо вона спрямована на формування інтегральної компетентності щодо здатності розв'язувати комплексні теоретичні та практичні задачі і проблеми під час професійної діяльності у галузі міжнародних відносин та зовнішньої політики.

Цілі курсу:

1. Вивчення методологічних основ теорії інтеграційних процесів;
2. Дослідження історичних, соціальних і культурних передумов становлення регіональних інтеграційних угруповань;
3. Виявлення суперечностей сучасної інтеграції;
4. Визначення позицій інтеграційних об'єднань країн у світовій економіці;
5. Аналіз співпраці України та інтеграційних угруповань;
6. Формування цілісної картини глобалізаційних та інтеграційних процесів.

Інформаційні ресурси:

Необхідні

1. Євроінтеграція України в системі міжнародної економічної інтеграції: навчальний посібник / І.Ю. Матюшенко, С. В. Беренда, В.В. Резніков. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 496 с.
2. Європейська інтеграція та міжнародна співпраця : посібник / авт. кол. : [В. А. Мандрагеля, Ю. В. Мельник, О. І. Пошедін [та ін.] ; за заг. ред. В. А. Мандрагелі, Л. А. Шереметьєвої]. Київ : НАДУ, 2016. 288 с.

3. Інтеграційна траєкторія національної господарської системи в глобальному суспільстві : монографія / Г.М. Коломієць, О.В. Меленцова, І.І. Помінова. Х. : МОНОГРАФ, 2016. 275 с.
4. Лук'яненко Д.Г. Глобальна економічна інтеграція: монографія / Д. Г. Лук'яненко. К.: КНЕУ, 2008. 242 с.
5. Лук'яненко Д. Г. Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності: монографія / Д. Г. Лук'яненко. Київ : КНЕУ, 2005. 204 с.
6. Міжнародна інтеграція: Навч. посібник. Серія Євроінтеграція: український вимір. За ред. проф. Телешуна С.О., Бакуменка В.Д. Ужгород: «Ліра», 2009. 472 с.
7. Міжнародні системи і глобальний розвиток: підручник / Кер. авт. колективу О.А.Коппель; за ред. Л.В.Губерського, В.А.Манжоли. К. : ВПЦ "Київський університет", 2009. 601 с.
8. Політико-правова ментальність українського соціуму в умовах європейської інтеграції : монографія / О.О. Безрук, В.С. Бліхар, Л.М. Герасіна, І.В. Застава та ін.; за ред. М.П. Требіна. Х. : Право, 2019. 744 с.
9. Розвиток новітніх форм міжнародної економічної інтеграції на початку ХХІ століття: монографія / О. І. Шнирков, А. С. Філіпенко, Р. О. Заблоцька, З.О Луцишин та ін. ; за ред. О. І. Шниркова. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2016. 415 с.
10. Саблук П. Т. Регіональна інтеграція / П. Т. Саблук, В. І. Власов, О. Ю. Біленький. К.: Ін-т аграр. економіки, 2010. 364 с.
11. Філософія інтеграції: Монографія / За заг. ред. В.Д.Бондаренка, Ф.Г.Ващука. Ужгород: ЗакДУ, 2011. (Серія «Євроінтеграція: український вимір»; Вип. 18). 273 с.

Додаткові

1. Белорус О. Г. Глобальное устойчивое развитие / О. Г. Белорус, Ю. М. Мацейко. – Киевский национальный экономический ун-т им. Вадима Гетьмана; Институт мировой экономики и международных отношений НАН Украины; Международный ин-т глобалистики; Международная ассоциация "Украина – Римский клуб". К. : КНЕУ, 2006. 488 с.
2. Голиков А. П. Международные экономические термины: словарь – справочник. Учебное пособие / А. П. Голиков, П. А. Черномаз. К. : Центр учебной литературы, 2008. 376 с.
3. Перспективи та виклики євроінтеграційних процесів для України : навч.-метод. матеріали / Л. І. Даниленко, І. В. Поліщук. К. : НАДУ, 2013. 132 с.
4. Світова економіка і міжнародні відносини: понятійно-термінол. слов. / Н. І. Галан [та ін.]; за ред. І. Л. Сазонця; Дніпропетр. нац. ун-т ім. Олеся Гончара. Донецьк : Юго-Восток, 2010. 557 с.
5. Смитиенко Б. М. Международные экономические отношения : учебник / Б. М. Смитиенко. М. : ИНФРА-М, 2005. 512 с.
6. Трансформація міжнародних економічних відносин в епоху глобалізації : колект. моногр. / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 316 с.

Політика курсу

Відвідування занять

Відвідування лекційних і семінарських занять є обов'язковим.

Розподіл навчального навантаження

Розподіл навчального навантаження здійснюється відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів, відповідно до якої на дисципліну відводиться 3 кредити – 90 годин, з них: 48 години аудиторного навантаження (32 год. – лекції, 16 год. – практичні заняття); 42 годин самостійної роботи.

Навчання по дисципліні відбуваються за такими темами: «Теоретичні та еволюційні процеси розвитку інтеграційних спрямувань країн», «Економічна інтеграція як основа

міждержавних господарських відносин між країнами», «Військово-політичний напрям інтеграційних процесів світу», «Інтеграція в умовах сучасної глобальної трансформації світової системи», «Економічні об'єднання країн світу», «Військово-політичні союзи та блоки», «Європейський союз як головне політико-економічне об'єднання Європи», «Україна в системі інтеграційних процесів світу».

Пропущені контрольні заходи оцінювання

Пропущений контрольний захід (проміжний контроль, підсумковий залік) можна скласти повторно за погодженням з деканатом, завідуючим кафедри та викладачем, але до моменту проставлення проміжної атестації з урахуванням часу, необхідного для перевірки результатів та у час, визначений викладачем. Пропущені лекційні та семінарські заняття відпрацьовуються у вигляді представлення реферату за відповідною темою.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання

Здобувачі мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікування, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Для оскарження контрольних заходів здобувач має подати заяву, у якій має бути вказана причина оскарження, наведені факти упередженості викладача. Викладач повинен обговорити дану заяву зі здобувачем особисто на консультації. У разі відсутності порозуміння щодо результату контрольного заходу, формується комісія з викладачів кафедри, яка оцінює процедуру проведення контрольного заходу та претензії здобувача. Комісія може вирішити провести контрольний захід повторно, або відхилити заяву. Рішення комісії є остаточним та оскарженню не підлягає.

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у Положенні про політику академічної доброчесності Університету.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки здобувачів і працівників визначені у Кодексі етичної поведінки працівників, слухачів та студентів Університету.

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

– дистанційно на платформі Moodle (<https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=3888>), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

– аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться практичні та семінарські заняття у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Протоколи комунікації

Основними каналами комунікації зі студентами є сайт кафедри, канал Viber та Telegram (за вище вказаним телефоном) та чат університетської платформи MOODLE. Для складання пропусків та письмових робіт може бути використана електронна скринька викладача.

Форми контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль: – 60 балів;

залік – 40 балів.

При вивченні дисципліни застосовується поточний та підсумковий семестровий види контролю.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування на семінарських заняттях, письмового тестового контролю, у формі виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, захисту контрольної роботи.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку у формі письмових завдань або комп'ютерного тестування, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеному цією програмою.

Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення дисципліни розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю, а також балів, отриманих за результатами семестрового контролю. Максимальна сума балів складає 100 балів.

Розрахункова шкала для оцінювання роботи студентів на семінарських заняттях:

Кількість балів	Критерії оцінювання
4-5	Систематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність пропусків занять без поважної причини, відпрацювання тем семінарських занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного семінарського заняття, висока активність роботи на семінарському занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, вміння мислити абстрактно і узагальнено, здатність публічно представити матеріал.
3	Наявність пропущених лекцій та семінарських занять, відпрацювання тем пропущених семінарських занять, виконання завдань до кожного семінарського заняття, активна робота на семінарських заняттях, засвоєння основних положень курсу, допущення декількох незначних помилок при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
2	Епізодичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність на заняттях без поважної причини, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та семінарських занять. епізодична відсутність виконаних завдань, пасивна робота на семінарських заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з боку викладача), наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при виконання завдання, невміння визначити теоретичні питання, на які розраховано завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
1	Систематичні пропуски лекцій та семінарських занять без поважних причин, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та семінарських занять. систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на семінарських заняттях, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдань, нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання.
0	Систематичні пропуски лекцій та семінарських занять без поважних причин, теми пропущених лекцій та семінарських занять не відпрацьовані, систематична відсутність виконаних завдань, відсутність знань. Нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання, невміння публічно представити матеріал.

Студенти, знання яких оцінені мінімально необхідною для складання заліку кількістю балів, не мають право на виконання додаткових завдань для підвищення отриманої кількості балів.

Студенти, які були відсутні на лекції чи семінарському занятті, або отримали незадовільну оцінку, відпрацьовують пропущене заняття або незадовільну оцінку викладачу у дні його консультацій за графіком, затвердженим кафедрою.

Для відпрацювання студент зобов'язаний надати індивідуально виконане завдання за темою пропущеного заняття та продемонструвати належний рівень теоретичної підготовки за темою заняття, яке відпрацьовується.

Оцінювання знань та умінь студентів при підсумковому контролі здійснюється відповідно до наступних критеріїв:

Кількість балів	Критерії оцінювання
33-40	Студент цілком і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
25-32	Студент достатньо повно і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує термінологією і поняттями, демонструє знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
17-24	Студент розкрив питання у загальних рисах, але спостерігаються деякі упущення при відповіді на питання, обґрунтування неточні. Не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами.
9-16	Студент розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але при цьому слабо орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.
0-8	Студент не в змозі дати повну відповідь на поставлені запитання, або відповідь не правильна, не розуміє суть питання. Не ознайомлений з джерелами. Не може зробити висновків.

Схема нарахування балів

Приклад для підсумкового семестрового контролю при проведенні залікової роботи:

Поточний контроль, самостійна робота										Підсумковий контроль (залік)	Сума
Розділ 1				Розділ 2				Індивідуальне завдання (контрольна робота)	Разом		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8				
5	5	5	5	5	5	5	5	20	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів

Поточний контроль: – 60 балів;

з них:

відповіді на практичних заняттях = 5 бал x 2 = 10 балів

1 реферат x 5 балів = 5 балів;

2 письмових тестування x 5 бали = 10 балів;

1 есе x 5 балів = 5 балів;

1 моделювання x 10 балів = 10 балів;

1 контрольна робота x 2 бали = 20 балів;

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення заліку. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин.

Вміст залікового білета й оцінювання відповідей на заліку:

Тестові завдання – 20 балів.

Теоретичне питання – 10 балів;

Творче питання – 10 балів.

За бажанням студент має можливість обрати тестову форму залікового білета (на платформі дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Інтеграційні процеси в сучасних міжнародних відносинах» білет містить 20 тестових завдань,

студент одержує 2 бали за кожну вірну відповідь; комп'ютер випадковим чином автоматично обирає з 50 відповідей лише 20).

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на заліку студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборотою відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість скласти залік **в тестовій формі** (білет містить 40 тестових завдань, здобувач одержує 1 бал за кожну вірну відповідь) **дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі **«Інтеграційні процеси в сучасних міжнародних відносинах»**.

Підсумковий контроль (у формі заліку) за тестовою формою - 40 балів, з них: тестові запитання - 40 питань – 1 бал х 20 питань = 40 балів

Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення дисципліни розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю, а також балів, отриманих за результатами семестрового контролю. Максимальна сума балів складає 100 балів.

Розрахункова шкала для оцінювання роботи студентів на семінарських заняттях:

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

КАЛЕНДАР КУРСУ

«Інтеграційні процеси в сучасних міжнародних відносинах»

№ тижня (дні тижня)	Тема	Форми організації навчання	Кількість годин	Завдання для самостійної роботи
І семестр 2020/21 навчального року				
1	Теоретичні та еволюційні процеси розвитку інтеграційних спрямувань країн	Лекція	4	Підготовка доповіді на практичному занятті за темою «Еволюційні етапи розвитку інтеграційних процесів в світі». Робота з відповідною літературою. Підготовка та оформлення таблиці «Етапи еволюції інтеграційних процесів світу».
2	Еволюційні етапи розвитку інтеграційних процесів в світі, протиріччя та мотиваційні аспекти інтеграції	Семінар	2	
3	Економічна інтеграція як основа міждержавних господарських відносин між країнами	Лекція	4	Виконання підготовчої роботи до практичного заняття на задану тему «Сучасні напрями та типи економічної інтеграції країн.».
4	Сучасні напрями та типи економічної інтеграції країн	Семінар	2	
5	Військово-політичний напрям інтеграційних процесів світу	Лекція	4	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу за темою «Військовий та політичний аспект співробітництва країн в напрямі інтеграції».
6	Військовий та політичний аспект співробітництва країн в напрямі інтеграції	Семінар	2	
7	Інтеграція в умовах сучасної глобальної трансформації світової системи	Лекція	4	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу «Процеси глобалізації, транснаціоналізації світових процесів та їх вплив на функціонування інтеграційних угруповань.».
8	Процеси глобалізації, транснаціоналізації світових процесів та їх вплив на функціонування інтеграційних угруповань	Семінар	2	
9	Економічні об'єднання країн світу	Лекція	4	Поглиблення знань з теми «Соціально-економічні моделі інтеграції в сучасному світі » самостійно за допомогою вивчення рекомендованих літературних джерел. Збір та обробка статистичної інформація для виконання
10	Соціально-економічні моделі інтеграції в сучасному світі	Семінар	2	

				практичних завдань.
11	Військово-політичні союзи та блоки	Лекція	4	Підготовка до письмового контроль знань студентів за в рамках теми «Економічні об'єднання країн світу» в формі есе на тему: «Позитивні і негативні напрями впливу інтеграції на розвинені / що, розвиваються економіки країн світу», опрацювання літератури за даною тематикою.
12	Особливості розвитку військово-політичних союзів та блоків	Семінар	2	
13	Європейський союз як головне політико-економічне об'єднання Європи	Лекція	4	Опрацювання та підготовка огляду опублікованих у фахових та інших виданнях статей за темою «Особливості розвитку військово-політичних союзів та блоків.». Збір та обробка даних для виконання аналітичного завдання «Динаміка розвитку політичних союзів в сучасному світі».
14	Європейський Союз як угруповання вищої стадії інтеграції	Семінар	2	
15	Україна в системі інтеграційних процесів світу	Лекція	4	Підготовка до семінару за вивченою темою «Європейський Союз як угруповання вищої стадії інтеграції.». Опрацювання літературних джерел згідно неї. Збір та обробка даних для виконання модельційно-аналітичного завдання «Особливості та перспективи євроінтеграційного вектору країн Європи (на прикладі окремо взятого аспекту економіки світу)».
16	Напрями інтеграції України у зовнішній світ	Семінар	2	